

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
de minister voor Wonen en Rijksdienst, dhr. S.A. Blok
Postbus 20011
2500 AE Den Haag

Toezichtsraad BIT

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk:
2016-0000502223

Datum 27 september 2016
Betreft Evaluatie Bureau ICT-Toetsing (BIT) 1 januari 2016 tot 31 juni 2016

In het Instellingsbesluit tijdelijk Bureau ICT-toetsing van 10 juli 2015 zijn in artikel 5 lid 2 aan de Toezichtsraad BIT de volgende drie opdrachten gegeven:

- 1 toezicht houden op de kwaliteit, onafhankelijkheid en effectiviteit van het BIT;
- 2 het periodiek rapporteren aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst;
- 3 het geven van opdracht voor evaluaties.

In onderstaande rapportage wordt door de Toezichtsraad BIT voldaan aan de in sub 2 genoemde periodieke rapportage over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016.

In artikel 5 lid 9 van het instellingsbesluit is vastgelegd dat de Toezichtsraad BIT zijn eigen werkwijze vastgesteld, welke werkwijze in de vergadering van 2 juni 2016 door de Toezichtsraad is vastgesteld. In deze werkwijze is ten aanzien van het rapporteren aan de minister het volgende vastgesteld:

1. één keer per half jaar, voor het eerst over de periode tot 30 juni 2016, rapporteert de Toezichtsraad BIT schriftelijk aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst over de bevindingen van de Toezichtsraad BIT;
2. één keer per jaar, voor het eerst eind december 2016, bespreekt de voorzitter van de Toezichtsraad BIT, al dan niet samen met andere leden van de Raad en de CIO Rijk, met de Minister voor Wonen en Rijksdienst de gerapporteerde bevindingen van de Toezichtsraad BIT;
3. de Toezichtsraad BIT behoudt zich het recht, om indien naar zijn mening noodzakelijk, ongevraagd en buiten de aanwezigheid van medewerkers van het Bureau ICT-toetsing en de CIO Rijk de Minister voor Wonen en Rijksdienst te informeren over van belang zijnde zaken.

Wij hechten eraan u te melden dat door ons de samenwerking met het BIT als open en constructief wordt ervaren. Na een wat moeizame start van het BIT, waarbij het BIT werd gezien als een 'tandeloze tijger', is mede door de aanstelling van competente medewerkers en het verder professionaliseren van de werkwijze deze kritiek verstomd. Daarnaast hebben wij een positieve ontwikkeling geconstateerd in de rapportages die verschenen zijn ná de eerste rapportage die veel kritiek heeft gehad in de pers en in de Tweede Kamer. Onze bevindingen en

opmerkingen dienen dan ook gelezen te worden in het licht van het streven naar het borgen en stimuleren van deze positieve ontwikkeling. Dat de werkwijze verder is geprofessionaliseerd blijkt ons uit de afsluitende kwaliteitschecklist en het wegings- en verantwoordingsdocument die ons samen met de definitieve adviezen van het BIT ter hand worden gesteld. Zodra de reactie van de vakminister op het BIT advies is ontvangen worden wij daar eveneens van in kennis gesteld. Op deze wijze zijn wij als Toezichtsraad BIT in staat toezicht te houden op de kwaliteit, onafhankelijkheid en effectiviteit van het BIT overeenkomstig artikel 5 lid 2 van het instellingsbesluit. In het najaar 2016 zal conform het Instellingsbesluit door een onafhankelijk onderzoeksbureau een evaluatie worden uitgevoerd naar het functioneren van het BIT.

Onze onderstaande bevindingen en opmerkingen hebben betrekking op de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016. Daar waar relevant hebben wij onze bevindingen en opmerkingen tevens voorzien van een aanzet tot discussie dan wel een oplossingsuggestie. Deze aanzetten en suggesties kunnen verder reiken dan in eerste instantie het mandaat is van het BIT conform het hiervoor genoemd Instellingsbesluit.

1. De definitieve BIT-advies rapportages zijn goed leesbaar voor gebruikers die niet beschikken over diepgaande ICT- kennis.
2. In de definitieve adviezen van het BIT worden alleen de van materieel belang zijnde negatieve aspecten opgenomen zonder aan te geven dat dit alleen de echte showstoppers zijn. Hierdoor zou de lezer van het definitieve advies van het BIT op het verkeerde been gezet kunnen worden. De lezer zou kunnen concluderen dat de niet genoemde overige toetsingscriteria volledig positief zijn getoetst, dit terwijl de niet genoemde toetsingscriteria evenzo op het moment van toetsing door het BIT niet van materieel belang zijnde negatieve aspecten in zich kunnen hebben die in een latere fase zouden kunnen leiden tot een showstopper. Het is een suggestie om dit in de vorm van een disclaimer in de rapportage van het BIT op te nemen.
3. De strekking van de reacties van de vakministers op het advies van het BIT dat tevens naar de Tweede Kamer wordt gestuurd ligt veelal in de lijn dat, in onze eigen bewoording gevat, zij kennis hebben genomen van de BIT rapportage en dat zij opvolging aan de opmerkingen zullen gaan geven. Het mandaat van het BIT, zoals vastgelegd in het Instellingsbesluit, als ook de bezetting van het BIT laten niet toe dat het BIT deze opvolging altijd en met een gewenste diepgang toetst. Wij zijn de mening toegedaan dat als het BIT de afwikkeling van de door het BIT gemaakte opmerkingen niet nagaat, discussie zou kunnen ontstaan over de effectiviteit van het BIT op de langere termijn. Dit raakt eveneens direct het functioneren van de Toezichtsraad BIT. Wij zijn van mening dat het wenselijk is om op structurele wijze onderzoek te doen naar de opvolging van de door het BIT gemaakte opmerkingen, waardoor de effectiviteit van het BIT nog verder zal toenemen. Tijdens de conform

Datum
27 september 2016

Kenmerk

artikel 5 lid 2 sub 3 van het instellingsbesluit door de Toezichtsraad geïnitieerde evaluatie wordt door een extern onafhankelijk bureau steekproefsgewijs naar de effectiviteit van de BIT adviezen gekeken.

4. Het is onze visie dat, in het zeer kort gesteld, ICT-projecten ondersteunend zijn bij het bevredigen van de informatiebehoefte van de gebruiker van die informatie. Deze visie maakt dat wij in de BIT rapportages een aansluiting van het ICT-project op de strategie van het vakdepartement en de informatiebehoeften die daaruit voortvloeit niet missen. Indien die relatie niet helder is meegenomen in de toetsing, wordt het risico gelopen dat binnen het vakdepartement eiland-automatisering of eiland-informatisering ontstaat hetgeen de hiervoor genoemde positieve ontwikkeling in de rapportages van het BIT en de effectiviteit van de BIT rapportages negatief kan beïnvloeden.
Naast datgene dat we hebben weergegeven op departementaal niveau is het volgens ons noodzakelijk dat een visie op de geautomatiseerde informatieverstrekking van de overheid als geheel wordt gedefinieerd en gepubliceerd waarvan de departementale visie op de ICT kan worden afgeleid. Naar onze mening dient de door de minister van BZK weergegeven kabinetsvisie inzake automatisering/informatisering, waarbij de relatie overheid – burger/bedrijfsleven in 2017 volledig digitaal moet zijn, gedetailleerd uitgewerkt te worden. Het BIT kan dan toetsen of een project past binnen de visie van het kabinet.
Het is een suggestie om vorenstaande in een bredere setting te bespreken. Om te voorkomen dat door de verschillende departementen projecten worden ontwikkeld waarbij geen gebruik wordt gemaakt van reeds binnen andere departementen ontwikkelde oplossingen lijkt ons het betrekken bij dit onderwerp van de Nationaal Commissaris Digitale Overheid en/of CIO Rijk een goed startpunt.

Met vriendelijke groet,

Namens de Toezichtsraad BIT

Prof. dr. J.P.J. (Hans) Verkruijsse RE RA
Voorzitter